

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2067

Vragen van de leden **Visser** en **Van der Steur** (beiden VVD) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *verschillende torenhoge boetes die het afgelopen jaar geïnd zijn* (ingezonden 15 april 2014).

Antwoord van Minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 26 mei 2014). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 1879.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de recente berichten over het innen van grote bedragen aan openstaande boetes?¹ en ²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe groot is de groep personen die onherroepelijk veroordeeld zijn tot het betalen van dergelijke bedragen? Is bekend voor welk soort feiten deze personen over het algemeen veroordeeld zijn?

Antwoord 2

De zaken waarnaar in de berichten wordt verwezen, betreffen allemaal veroordelingen waarbij een ontnemingsmaatregel door de rechter is opgelegd. Op dit moment staan in de CJIB-systemen 178 natuurlijke personen geregistreerd met openstaande zaken van 300.000 euro of meer. Het betreft 136 personen die een ontnemingsmaatregel opgelegd hebben gekregen, 27 personen met een schadevergoedingsmaatregel en 15 personen met een geldboetevonnissen. Personen met een ontnemingsmaatregel zijn over het algemeen veroordeeld vanwege economische delicten of druggerelateerde delicten. Over het algemeen gaat het bij hoge schadevergoedingsmaatregelen om ernstige vermogensdelicten, zoals oplichting, en bij hoge geldboetevonnissen om ernstige milieudelicten.

¹ «Man met boete van drie ton opgepakt», Telegraaf.nl, 13 maart 2014

² «Man met 3 ton aan boetes gepakt», nos.nl, 27 februari 2014

Vraag 3

Hoe komt het dat deze openstaande bedragen van boetes bij de betrokkenen zo hoog zijn opgelopen? Waarom is niet eerder handhavend opgetreden tegen de betrokken overtreeders?

Antwoord 3

Zoals bij het antwoord op vraag 2 wordt aangegeven, gaat het in de berichten om zaken waar de rechter een ontnemingsmaatregel heeft opgelegd. Indien een ontnemingsmaatregel niet wordt betaald na de aanschrijving, wordt geen verhoging opgelegd. Er is dus ook geen sprake van opgelopen bedragen.

Het CJIB start na ontvangst van de onherroepelijke ontnemingsmaatregel met de executie. Indien conservatoir beslag is gelegd, zal eerst worden gestart met het te gelde maken van dit beslag. Is er geen beslag, dan wel resteert er na het te gelde maken van dit beslag een restantbedrag, dan wordt de veroordeelde aangeschreven tot betaling. Bij uitblijven van (volledige) betaling wordt een dwangbevel uitgevaardigd en wordt verhaal genomen op het vermogen van de veroordeelde. Als ook dit niet leidt tot (volledige) betaling dan kan het Openbaar Ministerie (hierna: OM) de rechter vragen een machtiging af te geven voor toepassing van maximaal 1.095 dagen lijfsdwang.

Ontnemingsmaatregelen hoger dan 100.000 euro worden tevens aangeboden bij het team executie strafvonnissen (TES) van het OM om de pakkans te verhogen. In deze specifieke zaken stonden de veroordeelden gesignaleerd in het landelijk opsporingsregister in verband met het ontbreken van een vaste woon- of verblijfplaats in Nederland. Mede dankzij de inzet van het team executie strafvonnissen (TES) van het OM konden de betreffende personen worden opgespoord en aangehouden.

Vraag 4 en 5

Klopt het dat alle onherroepelijke boetes in de politiesystemen op naam worden geregistreerd ten behoeve van de executie? Zo ja, wat is dan de reden dat het te betalen bedrag zo hoog is opgelopen en de executie zo lang op zich heeft laten wachten? Wordt de groep veroordeelden ook nog in een ander systeem opgeslagen en gesignaleerd?

Waarom heeft de werkwijze van de politie waarbij met huis-aan-huisbezoeken tot executie wordt overgegaan, niet tot succes geleid bij deze betrokkenen?

Antwoord 4 en 5

Onherroepelijke sancties die zich bevinden in de zogenoemde dwangfase, staan op naam geregistreerd in politiesystemen. Het betreft de fase waarbij gijzeling (bij Wahv-sancties en geldsomstrafbeschikkingen), lijfsdwang (bij ontnemingsmaatregelen) of vervangende hechtenis (bij geldboetevonnissen en schadevergoedingsmaatregelen) wordt toegepast. Zaken in de innings- en incassofase staan niet geregistreerd in de politiesystemen. Alle openstaande zaken staan geregistreerd bij het CJIB.

In de dwangfase wordt door de politie actief naar de veroordeelde gezocht om de boete te innen. Er zijn hierover prestatieafspraken met de politie gemaakt. Als een boete uiteindelijk niet geëxecuteerd kan worden, wordt de gesignaleerde in het landelijke opsporingsregister opgenomen. In een groot aantal gevallen blijkt tijdens de huis-aan-huisbezoeken dat betrokkene niet meer woonachtig is op het bekende BRP-adres. Het opsporingsregister en de inzet van het TES dienen dan juist om de veroordeelden toch te vinden en om betaling af te dwingen. Dat is in de aangehaalde zaken ook gebeurd.

Vraag 6

Klopt het ook dat de nationale politie, en in het verleden de 25 regionale politiekorpsen, geen of weinig succesvol gebruik kunnen maken van ANPR-systemen bij het innen van een aantal hoge boetes? Kunt u toezeggen vaker en intensiever gebruik te zullen gaan maken van het middel ANPR ten behoeve van de executie van onherroepelijke vonnissen en inning van boetes?

Antwoord 6

ANPR wordt in de verschillende politie-eenheden (nog niet alle) en veelal in samenwerking met partners zoals de Rijks- en Gemeentelijke Belastingdienst succesvol ingezet. Uiteraard kunnen hiermee alleen personen gevonden worden die beschikken over een voertuig met kenteken op naam. Het ANPR systeem wordt in 2014 landelijk gefaseerd uitgerold (alle politie-eenheden gaan het systeem dan gebruiken) en loopt door tot medio 2015. Hierdoor zal het vaker en intensiever worden gebruikt ten behoeve van de executie van onherroepelijke vonnissen en inning van boetes.

Vraag 7 en 8

Kan het zijn dat het draagvlak voor het dwangmiddel gijzeling onder druk staat omdat de politie in een aantal gevallen pas laat heeft kunnen executeren? Deelt u echter de mening dat wanbetalers ruimschoots de tijd en met betalingsregelingen ook de gelegenheid hebben en dat het dwangmiddel gijzeling een gepast en effectief middel is om boetes te innen?

Bent u van oordeel dat u over voldoende effectieve middelen en instrumenten beschikt om het probleem daadwerkelijk aan te pakken? Ziet u reden tot het aanpassen van het beleid en/of tot het treffen van maatregelen?

Antwoord vraag 7 en 8

Dwangmiddelen als gijzeling en lijfswang worden alleen toegepast indien openstaande boetes niet worden betaald. Hieraan gaat een uitgebreid traject van inning en incasso vooraf. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat het dwangmiddel gijzeling (bij boetes), maar ook lijfswang (bij ontnemingsmaatregelen) en vervangende hechtenis (bij schadevergoedingsmaatregelen) effectieve middelen zijn om openstaande sancties te innen.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie en ik hebben eerder aangegeven dat bekeken wordt op welke wijze de inning van financiële sancties, inclusief de inzet van dwangmiddelen, verbeterd kan worden. Uw Kamer wordt in juni 2014 hierover nader geïnformeerd.